

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політологія

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політико-правові основи оборони держави

Освітня програма Політологія. Національна безпека

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 07 грудня 2023 року

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета та цілі курсу.
4. Компетентності.
5. Результати навчання.
6. Організація навчання курсу.
7. Система оцінювання курсу.
8. Політика курсу.
9. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політико-правові основи оборони держави
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл загальної підготовки. Вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Упродовж вивчення курсу щопонеділка з 15.00 до 17.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Політико-правові основи оборони держави» спрямована на набуття знань щодо основних положень законодавства України у галузі безпеки і оборони; концептуальних засад державної політики у сфері національної безпеки і оборони України; основ воєнної політики держави; сутності та змісту державного управління у сфері національної безпеки; теоретичних основ оборони держави; теоретичних основ воєнної стратегії; принципів та механізмів реалізації державної політики у сфері оборони; теоретичних основ оперативного мистецтва; теоретичних основ забезпечення проведення оборонної політики.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: забезпечити здатність вирішувати складні завдання і проблеми у сфері оборони щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні в умовах диференційованого безпекового середовища.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни – надати слухачам систематизовані теоретичні знання та уміння щодо фундаментальних основ у сфері оборони України.</p>	
4. Компетентності	
Загальні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p> <p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, дослідження систем та процесів, донесення власних висновків, а також знань та пояснень.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння функціонування системи забезпечення національної безпеки та безпеки державного кордону на рівні новітніх досягнень.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 5. Здатність самостійно і автономно вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ЗК 8. Здатність до оновлення та інтеграції знань з різних галузей, до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 11. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК 12. Здатність до оригінального мислення та інноваційної діяльності.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну</p>	

аргументацію (СК-6);
 здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК-10);
 здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК-13);
 здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (СК-14).

5. Результати навчання

ПРН 10. Визначати напрями реформ, управляти реалізацією проектів і програм міжнародного та національного характеру, пов'язаних з питаннями безпеки державного кордону в контексті забезпечення національної безпеки відповідно до стандартів НАТО.
 ПРН 11. Здійснювати ефективну взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, інтегрованого управління кордонами в інтересах забезпечення національної та міжнародної безпеки.
 ПРН 14. Розуміти основи та законодавство України з питань забезпечення національної безпеки держави в різних сферах; повноваження, функції та завдання суб'єктів забезпечення безпеки та оборони в різних режимах функціонування та умовах обстановки.
 ПРН 15. Розуміти основи воєнної стратегії, застосування Збройних Сил України, проведення операцій

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
шостий	052 Політологія. Національна безпека	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема 1. Теоретичні основи підготовки держави до оборони.
 Тема 2. Методологічні підходи обґрунтування складу Збройних сил воєнного та мирного часу: воєнно – стратегічні аспекти.
 Тема 3. Функції, склад Збройних сил України, правові засади їх організації, діяльності, керівництва та управління ними.
 Тема 4. Основи правового режиму воєнного стану.
 Тема 5. Основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Україні.
 Тема 6. Основи територіальної оборони.
 Тема 7. Система територіальної оборони провідних європейських країн.
 Тема 8. Оперативне мистецтво. Основи воєнного мистецтва.
 Тема 9. Структура військової організації держави.
 Тема 10. Методологічні основи воєнного мистецтва.
 Перелік питань для обговорення на лекції та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного

навчання.	
7. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <p>1) відповіді на семінарських заняттях – 30 балів (не менше двох оцінок на дев'яти семінарських заняттях);</p> <p>2) написання контрольної письмової роботи – 20 балів;</p> <p>Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – залік (підсумкове тестування) проводиться згідно графіку навчального процесу на останньому семінарському занятті і виставляється за результатами виконання студентом передбачених навчальною програмою видів робіт – 50 балів.</p> <p>Разом – 100 балів</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <p>1) повторення студентами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль;</p> <p>2) написання письмової роботи передбачає виконання студентами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 5 балів; – вміння структурувати основні принципи та методи наукового дослідження – 5 балів; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 10 балів; <p>Письмова контрольна робота виконується на 6-му семінарському занятті.</p> <p>Загальна кількість – 20 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою або за 100-бальною системою, якщо проводиться тестування в https://d-learn.pnu.edu.ua/, за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p>
8. Політика курсу	
<p>Політика вивчення навчальної дисципліни «Політико-правові основи оборони держави» передбачає набуття студентами визначених компетентностей через: аудиторну (лекції, семінарські та практичні заняття) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання).</p> <p>Консультації викладача, відпрацювання студентами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – понеділок, 15.00–17.00 год.</p>	

У випадку встановлення вияву академічної недоброчесності викладач пропонує студентові повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи.

1. Рекомендована література

- 1.1. Закон України «Про національну безпеку України».
- 1.2. Закон України «Про оборону України».
- 1.3. Закон України «Про організацію оборонного планування».
- 1.4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану».
- 1.5. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану».
- 1.6. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».
- 1.7. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України».
- 1.8. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави».
- 1.9. Закон України «Про Збройні сили України».
- 1.10. Закон України «Про реформування Збройних сил України».
- 1.11. Закон України «Про міжнародні договори України».
- 1.12. Закон України «Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України».
- 1.13. Закон України «Про Національну поліцію».
- 1.14. Закон України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України».
- 1.15. Закон України «Про боротьбу з тероризмом».
- 1.16. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
- 1.17. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу».
- 1.18. Закон України «Про правонаступництво України».
- 1.19. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 березня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України».
- 1.20. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки і оборони України».
- 1.21. Указ Президента України від 24 вересня 2015 року N 555/2015 «Про затвердження рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України».
- 1.22. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України».
- 1.23. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України».
- 1.24. Воєнна Доктрина України
- 1.25. Стратегія Національної Безпеки України.
- 1.26. Стратегічний оборонний бюлетень України на період до 2015 року. – Київ: Аванпост-прім, 2013. – 122 с.

Основна

- 2.1. Основи воєнної безпеки держави: підруч. / Ю. В. Пунда, В. П. Грищенко, П. М. Грицай та ін. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2017. – 204 с. 28
- 2.2. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підручник / О.П. Дузь – Квятченко, Ю.В. Пунда, В.П. Грищенко та ін.; 3 – е вид., переб. і доп. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 620 с.
- 2.3. Теоретичні основи загальних положень, підготовки і ведення оборонної операції оперативного угруповання військ (сил) / Київ – 2010 рік – Інв.2029-в.

- 2.4. Оперативні (бойові) можливості військ (сил) оперативного командування / Київ – 2016 рік – Інв.2088-в.
- 2.5. Наступальна (контрнаступальна) операція оперативного командування / Київ – 2016 рік. Інв.2089-в.
- 2.6. Оперативне розгортання військ (сил) оперативного угруповання військ (ОК) – 2010 рік. Інв. 2090-в
- 2.7. Золотов В.П., Грабінський П.М. Основи оперативного мистецтва. –Х. Видавництво НАПВУ. 2000. – 164 с.
- 2.8. Золотов В.П. Райони ведення бойових дій. –Х.: Видавництво НАПВУ. 2000. – 86с.
- 2.9. Основи підготовки і ведення операцій ЗС України. ч. II. – К.: 1995. – 423 с.
- 2.10. Радецький В. Г., Дузь-Крячченко О.П., Воробйов В.М. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави. Підручник. – Київ: видання НУОУ, 2009 – 596 с.
- 2.11. Бринцев В. В. Державне управління: питання теорії і практики у военній сфері в Україні: навч. посіб. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2017. – 176 с.
- 2.12. Призначення, завдання, навчальна організаційно-штатна структура та бойові можливості омбр основних сил оборони і корпусу швидкого реагування. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002.– 104 с. Інв. 1763 - в

Викладач _____ Оксана Липчук